

VATANDAŞLIĞIN KAZANILMASI

Vatandaşlığın kazanılması usulünde esas olan kaynak 403 sayılı ve 11.04.1964 tarihli Türk Vatandaşlık Kanunudur. TVK Türk vatandaşlığının kazanılması için üç usul belirlemiştir.

1. Kanun Yoluyla Kazanma.
2. Yetkili Makam Kararıyla Kazanma.
3. Seçme hakkı ile Kazanma.
- 4.

1. KANUN YOLUYLA KAZANMA halleri a. Nesep ile (doğum, hal değişikliği, evlat edinme), b. Doğum ile, c. Evlenme ile kazanmadır.

2. YETKİLİ MAKAM KARARI İLE VATANDAŞLIĞA ALINMA hükmü TVK 6/1'de düzenlenmiştir. Buna göre belirli şartları taşıyan yabancılar vatandaşlığa alınma yoluyla Türk vatandaşlığını elde edebilirler. Burada esas olan iki önemli husus yabancıların belirtilen şartları taşıması gerektiği ve yabancı bu şartları taşısa dahi yetkili makamın Türk vatandaşlığını vermek mecburiyetinde olmadığıdır. Bu usulde Türk vatandaşlığının kazanılması Bakanlar Kurulu Kararı ile olur.

Genel şartlar 7 tanedir.

1. RÜŞT (kişi kendi milli kanununa, vatansız ise Türk kanununa göre reşit olmalıdır.)
2. İKAMET (Kişi başvuru tarihinden geriye doğru Türkiye'de 5 yıl ikamet etmiş olmalı)
3. YERLEŞME NİYETİ (Kişi Türkiye'de yerleşmeye karar verdiğini davranışı ile teyit etmiş olmalı)
4. İYİ AHLAK (Kişi iyi ahlak sahibi olmalı)
5. SIHHAT (Kişinin genel sağlık açısından tehlike oluşturacak hastalığı bulunmamalı)
6. TÜRKÇE KONUŞABİLMEK (Kişi yeteri kadar Türkçe konuşabilmelidir.)
7. GEÇİNME İMKANI (Kişi Türkiye'de kendisinin ve geçimi ile yükümlü olduğu kimselerin geçimini sağlayacak gelire ve mesleğe sahip olmalıdır.)

TVK md 7 İstisnai Vatandaşlığa Alınmayı düzenler. Bu kanuna göre istisnai vatandaşlık için aranan şartlara sahip kimselerin vatandaşlığa alınma istekleri kanunda bulunmayan sebepler gösterilerek ret olunamaz. Bu usulde yukarıda sayılan şartlardan İKAMET ve YERLEŞME NİYETİ aranmaz. Bunun dışındaki genel şartlar geçerlidir. Bunun ötesinde aşağıda sayılan vasıfları taşıyan kişiler istisnai usul ile vatandaşlığa alınabilir.

1. T.C. vatandaşlığını herhangi bir şekilde kaybedenlerin sonradan olmuş reşit çocukları,
2. Bir Türk vatandaşı ile evli olanlarla, bunların reşit çocukları,
3. Türk soyundan olanlarla, eşleri ve reşit çocukları (muhacirler),
4. Bir Türk vatandaşı ile evlenme kararı ile Türkiye'de yerleşmiş olanlar,

5. Türkiye'ye sanayi tesisleri getiren sosyal, ekonomik alanlarda veya bilim, teknik veyahut sanat alanlarında olağanüstü hizmetleri geçmiş veya geçeceği düşünülen kimseler,
6. Vatandaşlığa alınması Bakanlar Kurulunca zaruri görülenler.
Bunun dışında Türk vatandaşlığını Çıkarma olu dışında kaybedenler ikamet şartı aranmaksızın yeniden vatandaşlığa alınabilir.

Vatandaşlığa Alınmada Usul :

Kişi Türkiye içinde en büyük mülki amire yurt dışında Türk konsoloslarına başvurur. Başvuru kişinin oturduğu yerdeki yetkili makama yapılır. Başvuru bir dilekçe ile olur. Kendisine başvuru yapılan makam tarafında hazırlanacak dosya İçişleri bakanlığına gönderilir.

TVK md. 11'e göre İçişleri Bakanlığınca kişi hakkında soruşturma yapılarak yukarıda sayılan şartları taşıyıp taşımadığı araştırılır. Soruşturma sonunda İçişleri Bakanlığınca durumu uygun görülenlerin vatandaşlığa kabulü için Başbakanlığa Teklifte bulunulur. Uygun görülmeyenlerin başvuruları ise İçişleri Bakanlığınca reddedilir. Bakanlar Kurulu kendisine gelen Teklifi kabul yada ret eder.

Bakanlar kurulunun kabul kararı vermesi durumunda bu karar ilgiliye ve başvuru makamlarına tebliğ olunur. Vatandaşlığa alınanların nüfus kütüklerine açılacak yeni hanelere kayıtları yapılır, nüfus cüzdanları verilir ve pasaportları alınır. Bu işlemlerden önce gerekli harçlar tahsil edilir. Uygulamada bu süreç 1 yıldan az sürmemektedir.

Sonuçlar:

Vatandaşlığa alınma prensip olarak eşleri etkilemez. Ancak vatansız kadınlar kocalarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kazanırlar

Küçük çocuklar Türk vatandaşlığını kazanan babayı takip ederek Türk vatandaşı olurlar. Eğer Anne vatandaşlığa alınmış ise TVK16/2'ye göre "babanın ölmüş olması, babanın belli olmaması, babanın vatansız olması, çocuğun vatansız olması, velayetin annede bulunması" durumlarında annelerine bağlı olarak Türk vatandaşı olurlar.

Türk vatandaşlığını kazanan erkekler eğer askerlik yaşında iseler askerlik mükellefiyetlerini yerine getirmek zorundadırlar (Askerlik kanunu md. 2)

3. SEÇME HAKKI İLE KAZANMA : Bu usulde vatandaşlığın kazanılması ilgilinin talebine bağlıdır ancak yetkili makamın kabulüne ihtiyaç yoktur. Belli yabancılara vatandaşlığın kazanılması bir hak olarak tanınmıştır ayrıca bir makamın kabulü

aranmaz benzer bir usul türk vatandaşı ile evlenen yabancı kadın için de öngörülmüştür.

Bu usulde 7 ayrı grup mevcuttur.

1. 22.05.1964 tarihinden 17.02.1981 tarihine kadar Türk anneden doğan ve doğumla Türk vatandaşlığı kazanmayan küçükler,
2. Evlenme yoluyla Türk vatandaşlığını kaybeden kadının bu evlilikten önce sahip olduğu ve annelerine bağlı olarak bu evlilik sebebiyle Türk vatandaşlığını kaybeden çocuklar,
3. Evlenme ile Türk vatandaşlığına geçen annelerine bağlı olarak Türk vatandaşlığı kazanan ancak sonra kadının Türk vatandaşlığından ayrılmasıyla annelerine bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybeden çocuklar,
4. Kadına Türk vatandaşlığını kazandıran evlenmeden olan ve annenin Türk vatandaşlığından ayrılması ile ona bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybeden çocuklar,
5. Türk vatandaşlığından vatandaşlıktan çıkma yoluyla ayrılan anne ve babaya bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybeden çocuklar,
6. Seçme hakkını kullanarak vatandaşlıktan ayrılan ane babaya bağlı olarak vatandaşlığı kaybeden çocuklar,

Yukarıda sayılan son beş gruptaki çocuklar reşit olmalarından itibaren 1 yıl içinde Türk vatandaşlığını seçebilirler.

TVK md. 19 uyarınca evlenme ile Türk vatandaşlığından ayrılan kadın bu evliliğin sona ermesinden başlayarak 3 yıl içerisinde Türk vatandaşlığına dönebilir.

Bu usul işlerine gönderilmek üzere mahallin en büyük mülki amirine ve yurt dışında konsolosluklara yazılı bildirimde bulunmak suretiyle gerçekleşir

ODAMAN & TAŞKIN HUKUK BÜROSU